

THUIS BIJ EEN ANDER

tekst: Cornelia Krietemeijer
fotografie: Willy Slingerland
met dank aan Wij telen
groente

V.l.n.r. Masha, Ellen, Vika, Gosha en Jeroen

Je hart en je huis openstellen voor onbekenden die hulp nodig hebben, dat is niet niks. Twee Bloemendaalse gezinnen vertellen waarom dit voor hen een waardevolle ervaring is. En wat betekent hun gastvrijheid voor hun tijdelijke huisgenoten?

'NIKS DOEN WAS VOOR ONS GEEN OPTIE'

Wildvreemden in nood onderdak geven bij jou thuis. Ellen en Jeroen uit Bloemendaal hoefden er niet lang over na te denken toen de vluchtelingenstroom uit Oekraïne op gang kwam. 'Het zet ons eigen leven niet *on hold*. In tegendeel, het verrijkt ons leven juist.'

Voor de Oekraïense Vika en haar kinderen Masha en Gosha haalden ze hele eerste etage van hun tussenwoning aan de Platanenlaan leeg: "Wij hebben het hier zo bizar goed, dat het raar zou zijn als we niet zouden helpen. Onze eigen kinderen zijn het huis uit, wij hebben ervaring met pleegkinderen en zijn nogal avontuurlijk ingesteld," leggen ze hun besluit om hun huis open te stellen uit. "Wij houden van reizen en culturen ontdekken en hebben op verschillende plekken in de wereld gewoond. Het voelt goed om je open te stellen voor anderen. Maar de belangrijkste reden was toch echt dat niks doen voor ons gewoon geen optie was."

Mensen zoals jij en ik

Samen met Vika zitten ze aan een grote ovale tafel in de gezellige achterkamer met openslaande deuren naar de tuin. "De tuin is belangrijk voor me," vertelt Vika. "Die doet me denken aan thuis." Ze komt uit Charkov en heeft haar oudste zoon van twintig en haar man, die beroepsmilitair is, moeten achterlaten. "Het is ontzettend fijn dat Masha en Gosha hier hun eigen plekje hebben om te spelen, om te leren. Ze voelen zich nu thuis hier."

In het begin regelden Ellen en Jeroen veel dingen voor hun gasten, maar ze merkten al gauw dat ze een stapje terug konden doen: "Vika is een onafhankelijke vrouw. Zij is net zoals jij en ik. Iemand met een opleiding, werk, huis en gezinsleven. Alleen, zij is gevlucht voor een oorlog die aan de voordeur klopte. Je creëert dus de omstandigheden waarin zij en haar kinderen hier veilig kunnen zijn." Toevallig hadden Ellen en Jeroen dit half jaar al allerlei reizen gepland en zijn ze met regelmaat weg: "Vika vindt het prima om hier alleen te zijn. Ons

huis en spullen aan anderen overlaten vinden wij geen punt. We hebben ervaring met huizenruil/verhuur en dat is eigenlijk altijd goed gegaan."

Badkamer delen

Voor een buitenstaander lijkt gastgezin zijn hen bijzonder soepel af te gaan. Toch hebben Ellen en Jeroen hun leven er wel degelijk op aangepast: "Wij willen zeker niet de indruk wekken dat het allemaal reuze makkelijk is. Natuurlijk verandert er van alles. Wij slapen én werken nu op zolder en beneden. We kunnen niet meer zomaar elk moment onder de douche, want we hebben badkamertijden afgesproken. Ook loop je niet meer in je blootje door het huis en kunnen onze meiden

niet komen logeren. Dus ja, je past sommige dingen aan. Maar zij hebben zich nog veel méer aangepast."

Misschien is het grootste geheim van Ellen en Jeroen wel dat ze geen verwachtingen hebben van hun gasten. "De kunst is om ze hun gang te laten gaan en zelf je eigen ding te blijven doen. Zij hebben bijvoorbeeld de gewoonte om laat te eten. Prima. Wij eten op de tijden die wij gewend zijn. Dat de koelkast ineens propvol zit met van alles en nog wat? Prima." Eigenlijk hebben ze maar twee regels: respect hebben voor elkaar en regelmatig met een kop koffie evalueren of alles goed gaat. "Misschien zijn wij daar heel makkelijk in, maar het werkt goed voor ons."

Waardevolle momenten

Een fijne bijkomstigheid is dat het goed klikt met Vika. Met de kinderen is er wat meer afstand en gezien hun oorlogservaring is dat niet zo vreemd. Wel heeft Jeroen met veel plezier Gosha leren fietsen. "Op hun Onafhankelijkheidsdag hebben zij Oekraïens voor ons gekookt, muziek gespeeld en heeft haar man ons via een filmpje bedankt voor de gastvrijheid en een gedicht voorgedragen. Wij nemen de kinderen af en toe mee voor een ijsje of pannenkoek. Dat zijn waardevolle momenten."

Van dag tot dag

Vika zegt dat het heel fijn is dat ze juist in het huis van Ellen en Jeroen is terechtgekomen, waar ze alle ruimte krijgt om zelfstandig te leven: "Het is voor mij ook een nieuwe ervaring om als zelfstandige vrouw en moeder ineens in zo'n afhankelijke positie te belanden, maar," vervolgt ze lachend, "kennelijk moet je als sterke vrouw soms gewoon afhankelijk durven zijn!"

Ondanks de fijne plek aan de Platanenlaan is de situatie van Vika en haar kinderen nog steeds moeilijk: "Aan de toekomst denken durf ik niet. Ik leef van dag tot dag. Mijn man en ik proberen regelmatig te bellen, maar soms hoor ik een hele tijd niks, omdat hij dan aan het front zit. Ik wil het liefst meteen terug naar Oekraïne, maar daar is alles nog erg onzeker."

'EEN VERRIJKING VAN ONS GEZINSLEVEN'

De zesjarige Zakarija uit Bloemendaal brengt één middag in de week met groot plezier door bij Johanna in Overveen. Zijn moeder Sarra kan daardoor meer aandacht geven aan haar andere kinderen. Het contact kwam tot stand via Stichting Buurtgezinnen.

"Mijn man, zoon en ik hebben in Amerika gewoond en voelden ons heel prettig bij het grote community-gevoel van Amerikanen," vertelt Johanna*. "Terug in Nederland wilden we iets kunnen blijven betekenen voor anderen en na wat zoekwerk kwamen we uit bij Stichting Buurtgezinnen. Hun principe past precies bij wat wij zochten." Op de woensdagmiddag is Zakarija van zes bij hen. Johanna haalt hem op na judoles en brengt hem na het avondeten weer naar zijn moeder. "Zakarija moest in het begin natuurlijk wennen," zegt Sarra. "Maar hij gaat graag. Johanna's gezin is heel lief voor hem."

Blij en moe

Sarra komt uit Tunesië en als alleenstaande moeder van drie kinderen hier een nieuw leven opbouwen bleek behoorlijk intensief: "Soms kom ik tijd tekort om ze allemaal genoeg aandacht te geven. Zakarija is leergierig. Hij wil dingen ontdekken en doen, en daarom is het zo ontzettend fijn dat hij een middag per week bij Johanna is. Zij gaan bijvoorbeeld naar de Stadskwekstuin of het strand, bakken koekjes, knutselen, spelen spelletjes of ze doen samen boodschappen. Zakarija komt daarna altijd blij en heerlijk moe weer thuis," zegt ze.

Johanna: "Sarra zegt vaak 'dankjewel' tegen mij. Maar eigenlijk is het andersom. Wij zijn haar juist dankbaar dat wij haar zoon op de woensdag hier kunnen hebben. Door zijn opmerkingen en door wie hij is, laat hij ons weer anders naar de wereld kijken. Dat vind ik waardevol." Ze benadrukt hoe laagdrempelig het is om steungezin te zijn: "Het is eenvoudig in te passen in je eigen routine en het verrijkt ons gezinsleven."

Hij hoort erbij

In het begin dacht Johanna dat ze van alles moest ondernemen om het maar leuk te maken voor Zakarija. Maar al gauw merkte

ze dat het voor hem helemaal oké is om thuis te zijn en gewoon mee te doen met de normale woensdagmiddagen. "Een mooi moment was toen wij een keer visite hadden en alle kinderen een traktatie kregen. Toen mijn man zei: 'De gasten eerst', regeerde Zakarija meteen met: 'Oh, dan mag ik ook nog niet!' Hij voelt dus echt dat hij erbij hoort en geen bezoeker is."

"Voor mij was het belangrijk dat ik zeker wist dat Zakarija bij mensen terecht zou komen die ervaring hebben met kinderen," vertelt Sarra. "Onze match klopt en Stichting Buurtgezinnen heeft dat goed gedaan. Ze screenen zorgvuldig en geven duidelijk aan welke verwachtingen wij

als gezinnen van elkaar mogen hebben. De begeleiding is ook ontzettend goed."

Gelijkwaardig

Ze zijn dan wel steun- en vraaggezin, maar het contact tussen Sarra en Johanna is volledig gelijkwaardig, zegt Johanna: "Ik ben geen hulpverlener, dat is niet mijn rol en is ook echt niet de bedoeling. Soms denken mensen dat je allerlei problematiek in huis haalt, maar dat is niet zo. Het gaat om kinderen uit veilige thuissituaties."

** De echte namen van Zakaria, Sarra en Johanna zijn bekend bij de redactie.*

GEZINNEN VOOR GEZINNEN

Onder het motto 'opvoeden doe je samen', koppelt Stichting Buurtgezinnen gezinnen waar het niet lekker loopt aan gezinnen in de buurt die tijd en energie hebben om die andere gezinnen te ontlasten. De hulpvragen zijn divers, vertelt coördinator Paulien de Jong: "Een tiener bijvoorbeeld die een rustige plek zoekt om huiswerk te maken zonder door jongere broertjes of zusjes gestoord te worden. Of een gezin met een gehandicapt kind waar zo veel energie naar toe gaat dat een ander kind te weinig aandacht krijgt. Of gezinnen uit andere landen die graag willen dat hun kinderen kennismaken met het Nederlandse gezinsleven, vanwege de taal en sociale omgang." Ook senioren met uitwonende kinderen en opa's en oma's kunnen steungezin zijn. "Gezinnen die iets willen betekenen voor een ander gezin nodig ik van harte uit om vrijblijvend contact op te nemen. Ik kom dan langs voor een kennismaking en uitleg over hoe het werkt. We kunnen dan ook bespreken wat je wilt bieden." buurtgezinnen.nl